ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

ԵԿԱՄՏԱՀԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ

Ընդունվել է 27.12.1997

- Բաժին 1. Հարկման ընդհանուր կարգը
  - Գլուխ 1. Ընդհանուր դրույթներ
  - Գլուխ 2. Հարկ վճարողները եւ հարկվող օբյեկտը
  - Գլուխ 3. Համախառն եկամուտը
  - Գլուխ 4. Համախառն եկամտի նվազեցումները
  - Գլուխ 5. Եկամտահարկի դրույքաչափերը
  - Գլուխ 6. Հարկային գործակալի կողմից հարկի հաշվարկման եւ վճարման կարգը
  - Գլուխ 7. Ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված եկամուտներից հարկի հաշվարկելու եւ վճարելու կարգը
  - Գլուխ 8. Տարեկան եկամուտների հայտարարագրումը եւ հարկի գումարի վճարումը
- Բաժին 2. Ոչ ռեզիդենտի հարկումը
  - Գլուխ 9. Ոչ ռեզիդենտի հարկման առանձնահատկությունները
- Բաժին 3. Եզրափակիչ դրույթներ
  - Գլուխ 10. Եզրափակիչ դրույթներ

ԲԱԺԻՆ 1.

ՀԱՐԿՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՐԳԸ

ԳԼՈՒԽ 1.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում եկամտահարկի որոշման եւ վճարման հետ կապված հարաբերությունները, սահմանում է Հայաստանի Հանրապետությունում եկամտահարկ վճարողների շրջանակը, եկամտահարկի դրույքաչափերը, հաշվարկման եւ վճարման կարգը:

Հոդված 2. Եկամտահարկի հասկացությունը

Եկամտահարկը հարկ վճարողների կողմից (օրենքով սահմանված դեպքերում` հարկային գործակալի միջոցով) սույն օրենքով սահմանված կարգով եւ չափով պետական բյուջե վճարվող ուղղակի հարկ է:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՀԱՐԿ ՎՃԱՐՈՂՆԵՐԸ ԵՎ ՀԱՐԿՎՈՂ ՕԲՅԵԿՏԸ

Հոդված 3. Եկամտահարկ վճարողները

1. Հայաստանի Հանրապետությունում եկամտահարկ են վճարում (հարկատու են) Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ (այսուհետ` ռեզիդենտ) եւ ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք:

2. Սույն օրենքի իմաստով ռեզիդենտ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որը հարկային տարում (հունվարի 1-ից մինչեւ դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ) սկսվող կամ ավարտվող տասներկուամսյա ցանկացած ժամանակահատվածում գտնվել է Հայաստանի Հանրապետությունում ընդհանուր առմամբ 183 օր եւ ավելի, կամ ում կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում, ինչպես նաեւ Հայաստանի Հանրապետությունում պետական ծառայության մեջ գտնվող` ժամանակավորապես Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս աշխատող ֆիզիկական անձը:

Սույն օրենքի իմաստով կենսական շահերի կենտրոն է համարվում այն վայրը, որտեղ կենտրոնացված են անձի ընտանեկան կամ տնտեսական շահերը: Մասնավորապես համարվում է, որ ֆիզիկական անձի կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում, եթե այնտեղ է գտնվում տունը կամ բնակարանը, որտեղ բնակվում է նրա ընտանիքը եւ գտնվում է նրա (ընտանիքի) անձնական կամ ընտանեկան հիմնական գույքը, կամ հիմնական տնտեսական (պրոֆեսիոնալ) գործունեության իրականացման վայրը:

Հոդված 4. Հարկվող օբյեկտը

1. Ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում Հայաստանի Հանրապետության տարածքում եւ նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող եկամուտը:

2. Ոչ ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող եկամուտը:

Հոդված 5. Հարկվող եկամուտը

Հարկվող եկամուտը հարկատուի համախառն եկամտի եւ սույն օրենքի դրույթներին համաձայն իրականացված նվազեցումների դրական տարբերությունն է:

ԳԼՈՒԽ 3.

ՀԱՄԱԽԱՌՆ ԵԿԱՄՈՒՏԸ

Հոդված 6. Համախառն եկամուտը

Համախառն եկամուտը հաշվետու ժամանակաշրջանում հարկատուի ստացած բոլոր եկամուտների հանրագումարն է` անկախ դրանց ստացման աղբյուրներից:

Սույն օրենքի իմաստով եկամուտ են համարվում, մասնավորապես.

ա) աշխատանքի վարձատրությունը եւ դրան հավասարեցված այլ վճարումները.

բ) գրականության, արվեստի կամ գիտական աշխատանքի օգտագործման, կամ օգտվելու իրավունքի համար ցանկացած հեղինակային իրավունքից, ցանկացած արտոնագրից, ապրանքային նշանից, նախագծից կամ մոդելից, պլանից, գաղտնի բանաձեւից կամ գործընթացից, էլեկտրոնային հաշվողական մեքենաների եւ տվյալների բազայի համար ծրագրերի կամ արդյունաբերական, առեւտրային, գիտական սարքավորումներն օգտագործելու կամ օգտվելու համար իրավունքի կամ արդյունաբերական, տեխնիկական, կազմակերպական, առեւտրային, գիտական փորձի վերաբերյալ տեղեկություն տրամադրելու համար ստացվող հատուցումը (այսուհետ` ռոյալթի).

գ) փոխառության դիմաց ստացվող տոկոսը եւ այլ հատուցումը (այսուհետ` տոկոս).

դ) շահաբաժինները.

ե) խաղատներում, շահումներով խաղերում ստացած եկամուտները (շահումները).

զ) մրցույթների եւ մրցությունների, ինչպես նաեւ վիճակախաղերի իրային շահումները (մրցանակները).

է) մրցույթների եւ մրցությունների, ինչպես նաեւ վիճակախաղերի դրամական շահումները (մրցանակները).

ը) նվիրատվության եւ օգնության կարգով ստացված գույքը եւ դրամական միջոցները.

թ) ժառանգության կարգով ստացված գույքը եւ դրամական միջոցները.

ժ) ապահովագրական հատուցումները.

ժա) ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված եկամուտը.

ժբ) գույքն օտարելուց ստացված եկամուտը.

ժգ) վարձակալության դիմաց ստացվող վճարը եւ այլ հատուցումը (այսուհետ՝ վարձավճար), քաղաքացիաիրավական այլ պայմանագրերից ստացվող եկամուտը.

ժդ) իրավաբանական անձանց եւ իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող ձեռնարկությունների կողմից ֆիզիկական անձանց համար կատարված ապահովագրավճարները, բացառությամբ օրենքով սահմանված պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների:

Բնամթերային (ոչ դրամական) ձեւով ստացված եկամուտները համախառն եկամտում հաշվի են առնվում (այդ թվում՝ նաեւ հարկային գործակալի կողմից, սույն օրենքի դրույթներին համաձայն, հարկը պահելու (գանձելու) դեպքում) պետական հաստատագրված (կարգավորվող), իսկ դրանց բացակայության դեպքում ազատ (շուկայական) գներով՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

Ֆիզիկական անձանց կողմից արտարժույթով ստացված եկամուտները վերահաշվարկվում են Հայաստանի Հանրապետության դրամով՝ ելնելով դրանց ստացման օրը Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի սահմանած արտարժութային փոխարժեքից:

(փոփ. եւ լրաց. 29.12.00 ՀՕ-130)

Հոդված 7. Եկամուտ չհամարվող տարրերը

Սույն օրենքի իմաստով եկամուտ չեն համարվում՝

ա) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համաձայն վճարվող պետական նպաստները, բացառությամբ ժամանակավոր անաշխատունակության եւ ընտանիքի հիվանդ անդամի խնամքի նպաստների.

բ) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համաձայն վճարվող բոլոր տեսակի կենսաթոշակները.

գ) զոհված զինծառայողների ընտանիքների անդամներին եւ հաշմանդամ դարձած զինծառայողներին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համաձայն տրվող միանվագ վճարները.

դ) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան վճարվող ալիմենտները (ապրուստավճարները).

ե) արյուն ու կրծքի կաթ հանձնելու եւ դոնորության այլ տեսակների համար ֆիզիկական անձանց ստացած գումարները:

ԳԼՈՒԽ 4.

ՀԱՄԱԽԱՌՆ ԵԿԱՄՏԻ ՆՎԱԶԵՑՈՒՄՆԵՐԸ

Հոդված 8. Համախառն եկամտի նվազեցումները

1. Հարկվող եկամուտը որոշելիս համախառն եկամտից կարող են կատարվել սույն օրենքով նախատեսված նվազեցումները (նվազեցվող եկամուտներ, անձնական նվազեցումներ եւ ծախսեր):

2. Նվազեցումների միեւնույն գումարը համախառն եկամտից կարող է կատարվել միայն մեկ անգամ:

Հոդված 9. Համախառն եկամտից նվազեցվող եկամուտները

Հարկվող եկամուտը որոշելիս հարկ վճարողի համախառն եկամտից նվազեցվում են՝

ա) զինծառայողների եւ դրանց հավասարեցված անձանց զինվորական ծառայության հետ կապված եկամուտները.

բ) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված նորմաների սահմաններում փոխհատուցման վճարները, բացառությամբ աշխատանքից ազատվելու դեպքում չօգտագործված արձակուրդի փոխհատուցման վճարների:

Սույն ենթակետով նախատեսված փոխհատուցման վճարների համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նվազեցման նորմաներ սահմանված չլինելու դեպքում համախառն եկամուտը նվազեցվում է փաստաթղթերով հիմնավորված ծախսերի համար որպես փոխհատուցում ողջ գումարի չափով.

գ) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան՝ ժառանգության եւ նվիրատվության կարգով ֆիզիկական անձանցից ստացված գույքը եւ դրամական միջոցները.

դ) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գրանցված եւ հարկային մարմիններում հաշվառված ոչ առեւտրային կազմակերպությունների միջոցներից կանոնադրական գործունեության շրջանակներում ֆիզիկական անձանց դրամական եւ բնամթերային ձեւով ցույց տրվող օգնության գումարները.

ե) Հայաստանի Հանրապետության պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների որոշումների հիման վրա, ինչպես նաեւ օտարերկրյա պետությունների եւ միջազգային միջպետական (միջկառավարական) կազմակերպությունների կողմից տրվող օգնության գումարները.

զ) պարենային բավարարման արժեքը, ինչպես նաեւ այդ բավարարման փոխարեն վճարվող գումարները.

է) անհատույց ստացված՝ օրենքով սահմանված կարգով շնորհ համարվող միջոցները.

ը) սեփականության իրավունքով իրենց պատկանող գույքի վաճառքից հարկային գործակալ չհանդիսացողներից ֆիզիկական անձանց ստացած գումարները՝ բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության հետեւանքով գույքի վաճառքից ստացված գումարների.

թ) ֆիզիկական անձանց կողմից մասնավորեցման (սեփականաշնորհման) սերտիֆիկատները ձեռքբերելու եւ դրանք՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ներդրնելու դեպքում՝ մասնավորեցման սերտիֆիկատների անվանական արժեքի եւ դրանց ձեռքբերման գնի միջեւ դրական տարբերությունը.

ժ) բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ուսանողներին, ասպիրանտներին, միջնակարգմասնագիտական ու պրոֆեսիոնալ-տեխնիկական ուսումնական հաստատությունների սովորողներին, հոգեւոր ուսումնական հաստատությունների ունկնդիրներին պետության կողմից վճարվող, ինչպես նաեւ այն կրթաթոշակները, որոնք նրանց համար նշանակում են այդ ուսումնական հաստատությունների կամ սույն հոդվածի »դ« եւ »ե« ենթակետերում նշված կազմակերպությունները.

ժա) ապահովագրական հատուցումները.

ժբ) արժեթղթերից ստացված եկամուտը՝ համապատասխան սույն օրենքի 10 հոդվածի.

ժգ) այն գումարները, որոնք օրենքով սահմանված կարգով ստացվում են որպես վնասի փոխհատուցում, բացառությամբ կորցված եկամտի փոխհատուցման.

ժդ) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն աշխատանքից ազատման դեպքում վճարվող արձակման նպաստի գումարը.

ժե) կենսաթոշակների կամավոր ապահովագրության պայմաններով վճարվող լրացուցիչ կենսաթոշակները.

ժզ) աշխատողի կամ աշխատողի ընտանիքի որեւէ անդամի մահվան դեպքում միանվագ կարգով վճարվող օգնության գումարները.

ժէ) Հայաստանի Հանրապետության ազգային հավաքականի կազմում միջազգային մրցույթների եւ մրցությունների հաղթած մարզիկների եւ մարզիչների մրցանակները.

ժը) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով եւ պայմաններով իրականացվող վիճակախաղերի մասնակիցների դրամական եւ իրային շահումները.

ժթ) մրցույթներում եւ մրցություններում ստացված դրամական մրցանակների արժեքը` յուրաքանչյուր վճարման դեպքում տասը հազար դրամի շրջանակներում.

ի) ֆիզիկական անձանց կողմից անհատական բնակարանային շինարարության նպատակով կառուցվող շինությունների գրավադրման դիմաց ստացված նպատակային վարկերի սպասարկման համար վճարվող տոկոսավճարները.

իա) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից բարձրագույն ուսումնական հաստատությանը հատկացված վճարովի չափաքանակի շրջանակում սովորող ուսանողական համակազմի տասը տոկոսի ուսման տարեկան վարձի փոխհատուցման գումարները.

իբ) պետական պարգեւները (մրցանակները):

(լրաց. եւ փոփ. 28.07.98 ՀՕ-241, 27.07.00 ՀՕ-78, 05.10.00 ՀՕ-87, 05.10.00 ՀՕ-88, 28.11.00 ՀՕ-109, 29.12.00 ՀՕ-130, 29.06.01 ՀՕ-194, 27.12.01 ՀՕ-287)

Հոդված 10. Արժեթղթերից ստացված եկամուտների նվազեցումը

1. Հարկվող եկամուտը որոշելիս, եթե սույն հոդվածով այլ բան սահմանված չէ, հարկատուի համախառն եկամուտը նվազեցվում է`

ա) ստացված շահաբաժինների չափով: Սույն օրենքի իմաստով շահաբաժին է համարվում իրավաբանական անձի կանոնադրական հիմնադրամում կամ իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող ձեռնարկությունում մասնակցությունից (բաժնեմասից, բաժնետոմսից, փայաբաժնից) ստացված եկամուտը.

բ) զանձապետական պարտատոմսերից եւ պետական այլ արժեթղթերից տոկոսի կամ մարելիս զեղչի ձեւով ստացված եկամտի չափով.

գ) ուժը կորցրել է 29.12.00 ՀՕ-130

դ) գանձապետական պարտատոմսերի եւ պետական այլ արժեթղթերի օտարումից, այլ արժեթղթերով փոխանակումից կամ նման այլ գործարքներից ստացված եկամտի չափով.

ե) բաժնետոմսերի կամ ներդրում վկայող այլ արժեթղթերի օտարումից, այլ արժեթղթերի հետ փոխանակումից կամ նման այլ գործարքներից ստացված եկամտի չափով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին կետում նախատեսված եկամուտները համախառն եկամտից չեն նվազեցվում եթե`

ա) ստացվում են որպես վճարման միջոց տրված մուրհակի, չեկի կամ վճարային այլ արժեթղթի օտարումից, կամ

բ) իրականում ստացվում է որպես ապրանքների, աշխատանքների կամ ծառայությունների դիմաց վարձատրություն կամ փոխարինում է նման վարձատրությանը, անկախ արժեթղթի դիմաց իրական ներդրման կամ փոխատվության փաստի առկայությունից:

3. Անկախ ինվեստիցիոն բրոքեր կամ դիլեր համարվող հարկատուն կարող է իր համախառն եկամուտը նվազեցնել սույն հոդվածի 1-ին կետի »դ« եւ »ե« ենթակետերով սահմանված եկամուտների չափով, եթե`

ա) հարկատուի գրանցամատյանում (կամ գործարքների գրանցման այլ տեղում) արժեթուղթը մինչեւ դրա ձեռքբերման աշխատանքային օրվա ավարտը գրանցվել է որպես ներդրման նպատակով ձեռքբերված արժեթուղթ, եւ

բ) վերջինս արժեթուղթը չի օտարում ձեռքբերման օրվանից հետո քսանչորս ամսվա ընթացքում: Սույն ենթակետի իմաստով օտարում է համարվում նաեւ արժեթուղթը գրավադրելը, օտարման իրավունքով լիազորագրային կառավարման հանձնելը, օտարման իրավունք նախատեսող լիազորագրով այլ անձին հանձնելը կամ որեւէ այլ գործարքը, որը վկայում է դրա կատարման պահին արժեթղթի քողարկված փաստացի օտարումն այլ անձի:

4. Եթե հարկատուն սույն հոդվածով նախատեսված նվազման իրավունք ունի եւ, սույն օրենքի որեւէ այլ հոդվածի համաձայն, իր համախառն եկամտից նվազեցնում է արժեթղթի ձեռքբերման գինը, ապա սույն հոդվածի 1-ին կետի »դ« եւ »ե« ենթակետերի համաձայն իր համախառն եկամուտը կարող է նվազեցնել միայն տվյալ արժեթղթի ձեռքբերման գնի եւ իրացումից ստացված եկամտի (հասույթի) տարբերության չափով:

(փոփ.29.12.00 ՀՕ-130, լրաց. 29.06.01 ՀՕ-194)

Հոդված 11. Գյուղատնտեսական արտադրանքից ստացված եկամուտը

1. Հարկվող եկամուտը որոշելիս գյուղատնտեսական արտադրությամբ զբաղված հարկատուների մոտ համախառն եկամուտը նվազեցվում է գյուղատնտեսական արտադրանքի իրացումից ստացված եկամտի չափով, ինչպես նաեւ այլ գործունեությունից ստացված եկամուտների չափով, եթե վերջինիս տեսակարար կշիռը գյուղատնտեսական եւ այլ գործունեությունից ստացված եկամտի մեջ չի գերազանցում տասը տոկոսը:

2. Սույն հոդվածի իմաստով գյուղատնտեսական արտադրանք է համարվում կենդանիների կամ բույսերի կենսաբանական վերափոխման միջոցով վերջնական կամ միջանկյալ սպառման համար ստացվող՝

- հացահատիկային եւ հացահատիկաընդեղենային մշակաբույսերը.

- տեխնիկական մշակաբույսերը.

- պալարապտղային, բանջարային, բոստանային մշակաբույսերը եւ փակ գրունտի արտադրանքը.

- դաշտային մշակման կերային մշակաբույսերը.

- կերարտադրության այլ արտադրանքը.

- պարտեզների, խաղողի այգիների, բազմամյա տնկիների եւ ծաղկաբուծության արտադրանքը.

- ծառերի եւ թփերի սերմերը, պտուղներում եղած սերմերը.

- ծառերի եւ թփերի սածիլները.

- ծառերի եւ թփերի տնկիները.

- անասնաբուծության արտադրանքը.

- խոզաբուծության արտադրանքը.

- ոչխարաբուծության եւ այծաբուծության արտադրանքը.

- թռչնաբուծության արտադրանքը.

- ձիաբուծության, էշաբուծության եւ ջորիաբուծության արտադրանքը.

- եղջերվաբուծության եւ ուղտաբուծության արտադրանքը.

- ճագարաբուծության, մորթատու գազանաբուծության եւ որսորդական տնտեսության արտադրանքը.

- ձկնաբուծության, մեղվաբուծության, շերամաբուծության, արհեստական սերմնավորման արտադրանքը:

(փոփ. 29.12.00 ՀՕ-130)

3. Գյուղատնտեսական արտադրանքի գծով ստացված եկամտի ճշգրիտ հաշվարկման անհնարինության դեպքում այն հաշվարկվում է՝ հիմնվելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաստատված կադաստրային զուտ եկամտի տվյալների վրա:

4. (Ուժը կորցրել է 29.12.00 ՀՕ-130):

Հոդված 12. Կենսաթոշակային, զբաղվածության, սոցիալական ապահովագրության համար կատարված վճարները

1. Հարկվող եկամուտը որոշելիս համախառն եկամուտը նվազեցվում է հարկատուի հաշվին կատարվող կենսաթոշակային, զբաղվածության, սոցիալական ապահովագրության պարտադիր վճարների գումարի չափով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված նվազեցումը, սույն օրենքով սահմանված դեպքերում, հաշվարկվում եւ իրականացվում է համախառն եկամտից նախապես նվազեցնելով եկամտի առանձին տեսակների ստացման հետ կապված՝ սույն օրենքով սահմանված ծախսերի գումարը:

Հոդված 13. Բարեգործական եւ այլ անհատույց հատկացումները

Հարկվող եկամուտը որոշելիս համախառն եկամուտը նվազեցվում է սույն հոդվածում թվարկված կազմակերպություններին փոխանցված (տրամադրված) միջոցների (ապրանք եւ (կամ) դրամական միջոցներ), նրանց մատուցած ծառայությունների արժեքի չափով, բայց սույն օրենքին համապատասխան հաշվարկված՝ հարկվող եկամտի հինգ տոկոսից ոչ ավելի.

ա) հասարակական եւ կրոնական կազմակերպություններին, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքական կուսակցություններին.

բ) համատիրություններին, շահույթ ստանալու նպատակ չհետապնդող այն կազմակերպություններին, որոնք կազմակերպվել եւ գործում են բացառապես կրոնական, բարեգործական, գիտական, հասարակական անվտանգության նպատակով փորձարկման, շրջակա միջավայրի պաշտպանության, գրականության, մշակույթի եւ կրթության զարգացման ու քարոզման, սպառողների իրավունքների պաշտպանության, սիրողական սպորտի խթանման եւ կազմակերպման, մարդու, կանանց, երեխաների եւ ծերերի իրավունքների պաշտպանության նպատակներով.

գ) գրադարաններին, թանգարաններին, հանրակրթական դպրոցներին, տունգիշերօթիկներին, ծերանոցներին եւ մանկատներին.

դ) հոգեբուժական եւ հակաթոքախտային դիսպանսերներին եւ հիվանդանոցներին:

Հոդված 14. Համախառն եկամտից անձնական նվազեցումը

Համախառն եկամուտը նվազեցվում է եկամտի ստացման յուրաքանչյուր ամսվա համար 20.000 դրամի չափով: Ընդ որում, եկամտի ստացման յուրաքանչյուր ամսում հարկատուի համախառն եկամուտը որոշելիս ստացվող եկամտից հարկային գործակալը սույն նվազեցումն իրականացնում է անկախ տվյալ հարկատուի կողմից ստացվող եկամուտներից մյուս հարկային գործակալների կողմից նման նվազեցումների իրականացումից:

(փոփ. 04.11.98 ՀՕ-254, 29.12.00 ՀՕ-130)

Հոդված 15. Ծախսերը

1. Հարկվող եկամուտը որոշելիս, բացի սույն գլխով նախատեսված նվազեցումներից, համախառն եկամուտը նվազեցվում է նաեւ ձեռնարկատիրական գործունեությունից եվ քաղաքացիաիրավական պայմանագրեր կատարելուց ստացված եկամուտների գծով անհրաժեշտ եւ փաստաթղթերով հիմնավորված ծախսերի չափով՝ ֆիզիկական անձի կողմից ներկայացվող հայտարարագրի հիման վրա: Անհրաժեշտ են համարվում անմիջականորեն եւ բացառապես եկամտի ստացման հետ կապված ծախսերը:

2. Փաստաթղթերով ծախսերի հիմնավորման նկատմամբ ներկայացվող պահանջները սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

3. (Ուժը կորցրել է 29.12.00 ՀՕ-130):

Հոդված 16. Նվազեցումների իրականացման կարգը

Համախառն եկամտից սույն օրենքով սահմանված նվազեցումները իրականացնում են ֆիզիկական անձինք ինքնուրույնաբար եւ արտացոլում են տարեկան եկամուտների հայտարարագրում` օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, բացառությամբ սույն օրենքի 17 հոդվածում նախատեսված դեպքերի:

Հոդված 17. Հարկային գործակալի կողմից իրականացվող նվազեցումները

Հարկային գործակալը ֆիզիկական անձին եկամուտներ վճարելիս այդ եկամուտներից իրականացնում է նվազեցումներ.

ա) իր կողմից ֆիզիկական անձին վճարվող` սույն օրենքի 9, 10 եւ 11 հոդվածներով սահմանված եկամուտների չափով.

բ) ուժը կորցրել է 29.12.00 ՀՕ-130.

գ) սույն օրենքի 12 հոդվածով սահմանված պարտադիր վճարումների չափով, եթե այդ վճարների չափը հաշվարկելու, պահելու (գանձելու) պարտավորությունը, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, կրում է ֆիզիկական անձին եկամուտներ վճարող տվյալ հարկային գործակալը:

ԳԼՈՒԽ 5.

ԵԿԱՄՏԱՀԱՐԿԻ ԴՐՈՒՅՔԱՉԱՓԵՐԸ

Հոդված 18. Եկամտահարկի դրույքաչափերը

1. Բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ, 4-րդ եւ 5-րդ կետերում նշված դեպքերի, հարկային գործակալը եկամտահարկը հաշվարկում է հետեւյալ դրույքաչափերով.

Ամսական հարկվող եկամտի չափը	Հարկի գումարը
Մինչեւ 80.000 դրամ	Հարկվող եկամտի 10 տոկոսը
80.000 դրամից ավելի	8.000 դրամին գումարած 80.000 դրամը գերազանցող գումարի 20 տոկոսը

2. Բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ, 4-րդ եւ 5-րդ կետերում նշված դեպքերի, հարկային գործակալի միջոցով չհարկված եկամուտներից եկամտահարկը հաշվարկվում է հետեւյալ դրույքաչափերով.

Տարեկան հարկվող եկամտի չափը	Հարկի գումարը
Մինչեւ 960.000 դրամ	Հարկվող եկամտի 10 տոկոսը
960.000 դրամից ավելի	96.000 դրամին գումարած 960.000 դրամը գերազանցող գումարի 20 տոկոսը

3. Ռոյալթիների եւ գույքը վարձակալության տալու եկամուտներից եկամտահարկը հաշվարկվում է 10 տոկոս դրույքաչափով` առանց հաշվի առնելու սույն օրենքով սահմանված նվազեցումները:

4. Տոկոսների համար եկամտահարկը հաշվարկվում է 10 տոկոս դրույքաչափով` առանց հաշվի առնելու սույն օրենքով սահմանված նվազեցումները*:

5. Հարկային գործակալը ֆիզիկական անձանցից գույք ձեռք բերելու դիմաց վճարվող եկամուտներից եկամտահարկը հաշվարկում է 10 տոկոս դրույքաչափով` հաշվի առնելով միայն սույն օրենքի 10-րդ եւ 11-րդ հոդվածներով սահմանված նվազեցումները:

(փոփ. 29.12.00 ՀՕ-130, լրաց. 27.12.01 ՀՕ-287)

Հոդված 19. Եկամտահարկի հաստատագրված վճարները

Առանձին վճարողների եւ (կամ) գործունեության տեսակների համար օրենքով կարող են սահմանվել եկամտահարկին փոխարինող հաստատագրված վճարներ:

ԳԼՈՒԽ 6.

ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀԱՐԿԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԵՎ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 20. Հարկը պահելը հարկային գործակալի կողմից

1. Բացառությամբ սույն հոդվածի 2-րդ կետում նշված դեպքերի, ֆիզիկական անձանց եկամուտներ վճարելիս հարկը պահում (գանձում) է հարկային գործակալը:

2. Հարկային գործակալը հարկի պահում (գանձում) չի իրականացնում, եթե`

ա) վճարվող եկամուտները ձեռնարկատիրական գործունեության (ապրանքների մատակարարման, աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման) արդյունք են, եւ հարկային գործակալի հետ կնքվում է քաղաքացիաիրավական գրավոր պայմանագիր` նշելով հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ), անձնագրի տվյալները եւ Հայաստանի Հանրապետությունում բնակության հասցեն, ինչպես նաեւ ձեռնարկատիրական գործունեության իրականացման պետական գրանցման վկայականի համարը.

բ) եկամուտ ստացող Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացին հարկային գործակալի հետ, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, կնքում է քաղաքացիաիրավական գրավոր պայմանագիր (մասնավորապես, առուծախի, կոմիսիայի, կապալի եւ այլն)` նշելով անձնագրի տվյալները եւ Հայաստանում բնակության (հաշվառման) հասցեն, բացառությամբ սույն օրենքի 6 հոդվածի »բ«, »է« եւ »ը« ենթակետերում նշված եկամուտների ստացման հետ կապված պայմանագրերի.

բ) ուժը կորցրել է 27.12.01 ՀՕ- 287.

գ) ֆիզիկական անձին վճարվում է սույն օրենքի 6 հոդվածի »ե« եւ »զ« ենթակետով սահմանված եկամուտներ:

Հոդված 21. Հարկային գործակալի վճարած եկամուտներից հարկի գումարը որոշելը

1. Հարկային գործակալը ֆիզիկական անձին վճարվող եկամտից հարկը պահում (գանձում) է հետեւյալ չափերով.

ա) սույն օրենքի 20 հոդվածի 2րդ կետի »ա« ենթակետով նախատեսված գրավոր պայմանագիրը չկնքելու կամ ֆիզիկական անձի հետ քաղաքացիաիրավական գրավոր պայմանագիրը (անձնագրի տվյալների եւ Հայաստանում բնակության (հաշվառման) հասցեի պարտադիր նշումով) չկնքելու դեպքում առեւտրային կազմակերպությունների եւ անհատ ձեռնարկատերերի համար` երեք տոկոս դրույքաչափով, եւ այլ կազմակերպությունների համար` տասնհինգ տոկոս դրույքաչափով, վճարվող եկամտի գումարից` առանց հաշվի առնելու սույն օրենքով սահմանված նվազեցումները.

բ) մյուս բոլոր դեպքերում` սույն օրենքի 18 հոդվածի 1-ին, 3-րդ, 4-րդ եւ 5-րդ կետերով սահմանված դրույքաչափերով` սույն օրենքի համաձայն հաշվարկված հարկվող եկամտից:

2. Հարկի պահումը (գանձումը) իրականացվում է յուրաքանչյուր վճարման դեպքում: Ընդ որում, յուրաքանչյուր հաջորդ վճարման դեպքում կատարվում է աճողական կարգով հարկվող եկամտի եւ հարկի հաշվարկ` ելնելով տվյալ վճարման վայրում ընթացիկ ամսում հարկային գործակալի կողմից ֆիզիկական անձին կատարված վճարումների ընդհանուր գումարից եւ անձնական նվազեցումների չափից:

(փոփ. 29.12.00 ՀՕ-130, 27.12.01 ՀՕ-287)

Հոդված 22. Օտարերկրյա քաղաքացիների եւ քաղաքացիություն չունեցող անձանց հարկման առանձնահատկությունները

1. Օտարերկրյա քաղաքացիներին եւ քաղաքացիություն չունեցող անձանց եկամուտներ վճարելիս հարկային գործակալները հարկը պահում (գանձում) են եկամտի վճարման աղբյուրի մոտ (բացառությամբ սույն օրենքի 20 հոդվածի 2-րդ կետի »ա« ենթակետում նշված դեպքի)՝ հետեւյալ չափերով՝

Եկամտի տեսակը՝	Չափը (չափը)՝
ապահովագրությունից ստացված ապահովագրական հատուցումներ եւ փոխադրման (ֆրախտի) դիմաց ստացված եկամուտներ	5
ռոյալթիներ, տոկոսներ, գույքը վարձակալության տալուց ստացած եկամուտ, գույքի արժեքի հավելաճ եւ այլ պասիվ եկամուտներ (բացի փոխադրման (ֆրախտի) դիմաց ստացված եկամուտներից), ինչպես նաեւ այլ (այդ թվում՝ ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված)՝ հայաստանյան աղբյուրներից ստացված պասիվ եկամուտներ	10

2. Հարկումը կատարվում է վճարվող եկամտի ամբողջական գումարից՝ իրականացնելով միայն սույն օրենքի 9 հոդվածի »ժբ« ենթակետով սահմանված նվազեցումները: Աշխատանքի վարձատրությունից եւ դրան հավասարեցված եկամուտներից եկամտահարկը հաշվարկվում եւ պահվում (գանձվում) է սույն օրենքի 18 հոդվածով սահմանված դրույքաչափերով՝ առանց սույն օրենքով սահմանված անձնական նվազեցումները կատարելու: Նշված չափերով հարկային գործակալի պահած (գանձած) գումարները համարվում են Հայաստանում օտարերկրյա քաղաքացու եւ քաղաքացիություն չունեցող անձի համար եկամտահարկի վերջնական գումար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նա ռեզիդենտ է կամ Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացրել է ձեռնարկատիրական գործունեություն՝ սույն օրենքի 20 հոդվածի 2րդ կետի »ա« ենթակետի պայմաններով: Նշված դեպքերում օտարերկրյա քաղաքացին եւ քաղաքացիություն չունեցող անձը պետք է դիմի իր գործունեության իրականացման կամ բնակության վայրի հարկային մարմին՝ վերահաշվարկ կատարելու համար: Այդ նպատակով, սույն օրենքով սահմանված կարգով եւ ժամկետներում, ներկայացվում է եկամուտների մասին հայտարարագիր՝ հարկի վերջնական գումարը հաշվարկելու (մասնավորապես, աղբյուրի մոտ պահված հարկի գումարները հաշվանցելու, ինչպես նաեւ սույն օրենքով նախատեսված նվազեցումները հաշվի առնելու) համար:

(փոփ. 21.05.98 ՀՕ-214, 29.12.00 ՀՕ-130)

Հոդված 23. Հարկային գործակալի պահած հարկի գումարը բյուջե վճարելը

Հարկային գործակալը պահված (գանձված) հարկը բյուջե է վճարում ֆիզիկական անձանց եկամուտների վճարման ամսվան հաջորդող ամսվա 5-ից ոչ ուշ:

(փոփ. 28.11.00 ՀՕ-109, 29.12.00 ՀՕ-130, 27.12.01 ՀՕ-287)

Հոդված 24. Հարկային գործակալի կողմից տեղեկանքներ տրամադրելը

Հարկային գործակալները պարտավոր են ֆիզիկական անձանց պահանջով տալ հաշվարկված եւ վճարված եկամուտների, իրականացված նվազեցումների եւ պահված հարկի գումարների մասին տեղեկանքներ՝ հարկային մարմիններին ներկայացնելու, ինչպես նաեւ այլ հարկային գործակալներին տրամադրելու համար:

Հոդված 25. (Ուժը կորցրել է 29.12.00 ՀՕ-130)

ԳԼՈՒԽ 7.

ՁԵՌՆԱՐԿԱՏԻՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ՍՏԱՑՎԱԾ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻՑ ՀԱՐԿԻ ՀԱՇՎԱՐԿԵԼՈՒ ԵՎ ՎՃԱՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 26. Ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված եկամուտների հաշվառումը

Ձեռնարկատիրական գործունեությունից հարկվող եկամտի որոշման ժամանակ կիրառվում է հաշվառման՝ հաշվեգրման եղանակը՝ իրավաբանական անձանց համար »Շահութահարկի մասին« Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

(փոփ. 29.12.00 ՀՕ-130)

Հոդված 27. Ծախսերի հաշվառումը

1. Ծախսերի թվին են դասվում, մասնավորապես՝

ա) նյութական ծախսերը.

բ) ամորտիզացիոն մասհանումները.

գ) վարձակալական վճարները.

դ) ապահովագրական վճարները.

ե) չփոխհատուցվող (չհաշվանցվող) հարկերը, տուրքերը եւ այլ պարտադիր վճարները.

զ) վարկերի եւ այլ փոխառությունների տոկոսները.

է) երաշխիքների, երաշխավորությունների, ակրեդիտիվների եւ բանկային այլ ծառայությունների համար վճարները.

ը) գովազդային ծախսերը.

թ) ներկայացուցչական ծախսերը.

ժ) դատական ծախսերը.

ժա) գործուղման ծախսերը.

ժբ) պատճառած վնասի հատուցումը.

ժգ) տույժերը, տուգանքները եւ գույքային այլ սանկցիաները, բացառությամբ պետական կամ համայնքների բյուջեներ, ինչպես նաեւ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով գանձվող տույժերի, տուգանքների եւ գույքային այլ սանկցիաների.

ժդ) աուդիտորական, իրավաբանական, այլ խորհրդատվական, տեղեկատվական եւ կառավարման ծառայությունների ծախսերը.

ժե) ֆակտորինգային, հավատարմագրային (լիազորագրային) գործառնությունների ծախսերը.

ժզ) հաշվետու տարում հայտնաբերված՝ դրան անմիջապես նախորդող երեք տարիներում պակաս ցույց տրված ծախսերը:

2. Ծախս չեն համարվում այլ անձի կանոնադրական կապիտալում հարկատուի կատարած ներդրումները:

3. Ձեռնարկատիրական գործունեության իրականացման դեպքում ամորտիզացիոն մասհանումների եւ այլ ծախսերի հաշվարկման, համախառն եկամտից չնվազեցվող ծախսերի, ծախսատեսակների համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած նորմաների, համախառն եկամտից ծախսերի

նվազեցման իրականացման, ինչպես նաեւ ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված հաշվետու տարվա վնասների մասով կիրառվում են իրավաբանական անձանց համար »Շահութահարկի մասին« Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված նորմերը:

(փոփ. 29.12.00 ՀՕ-130)

4. (Ուժը կորցրել է 29.12.00 ՀՕ-130):

Հոդված 28. Հարկի գումարի հաշվարկումը

Հարկի փաստացի գումարի վերջնական հաշվարկումը կատարում է հարկատուն ինքնուրույնաբար եւ սահմանված կարգով արտացոլում է տարեկան եկամուտների մասին հայտարարագրում:

Հոդված 29. Եկամտահարկի կանխավճարները

1. Տարվա ընթացքում ձեռնարկատիրական գործունեությունից եկամուտներ ստացող հարկատուն պարտավոր է կատարել եկամտահարկի կանխավճարներ՝ սույն հոդվածով սահմանված կարգով:

2. Կանխավճարների մուծումները կատարվում են յուրաքանչյուր եռամսյակ, նախորդ տարվա եկամտահարկի փաստացի գումարի մեկ վեցերորդի չափով՝ յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին ամսվա տասնհինգից (իսկ եթե դա համընկնում է ոչ աշխատանքային օրվա հետ, այդ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրվանից) ոչ ուշ: Սահմանված ժամկետներում կանխավճարային մուծումներ չկատարելու եւ օրենքով սահմանված այլ դեպքում հարկային տեսչության մարմիններն այդ կանխավճարային գումարների եւ դրանց գծով հաշվարկված տույժերի վերաբերյալ պահանջներ են ներկայացնում՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

3. Ձեռնարկատիրական գործունեությունը նոր սկսող հարկատուն կարող է եկամտահարկի կանխավճարներ չկատարել մինչեւ հաջորդ տարվա հունիսի 15-ը՝ այդ մասին նախօրոք հայտնելով հարկային տեսչության մարմիններ:

4. Այն հարկատուն, որը նախորդ տարում ունեցել է վնաս, կամ որի նախորդ տարվա եկամտահարկի գումարը չի գերազանցել հիսուն հազար դրամը, կարող է եկամտահարկի հայտարարագիր ներկայացնելուց հետո կանխավճարներ չվճարել: Մինչեւ նախորդ տարվա փաստացի եկամտահարկի գումարի հաշվարկումը՝ հարկատուն եկամտահարկի կանխավճարները առաջին անգամ (մինչեւ մարտի 15-ը) կատարում է նախորդ տարվա վերջին՝ կանխավճարի չափից ոչ պակաս:

5. Նախորդ տարվա նկատմամբ ընթացիկ տարվա հարկվող եկամուտը պակաս նախատեսելու դեպքում հարկատուն կանխավճարի եռամսյակային մեծությունը որոշում է ինքնուրույն: Կանխավճարների տարեկան հանրագումարը տվյալ տարվա փաստացի եկամտահարկի երկու երրորդից պակաս լինելու դեպքում հարկատուն վճարում է տույժ՝ փաստացի եկամտահարկի մեկ վեցերորդի եւ տվյալ եռամսյակում փաստացի վճարված կանխավճարի տարբերության գումարի նկատմամբ՝ կանխավճարի վճարման օրվանից մինչեւ հարկային տեսչության մարմնին փաստացի եկամտահարկի գումարը հայտնի դառնալու (եկամուտների հայտարարագրման) օրը:

6. Հարկատուն հաշվետու տարվա ավարտից հետո, ելնելով հաշվարկված հարկվող եկամտից, հաշվարկում է եկամտահարկի գումարը՝ դրան հաշվանցելով տվյալ հաշվետու տարվա համար վճարված կանխավճարների գումարները:

7. Եթե հաշվետու տարվա փաստացի եկամտահարկի գումարը պակաս է տվյալ տարվա համար կատարված կանխավճարների հանրագումարից, ապա դրանց տարբերությունը ենթակա է վերադարձման՝ »Հարկերի մասին« Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 33 հոդվածի համաձայն: Այս դեպքում կանխավճարների գումարների նկատմամբ հաշվարկված տույժերի հաշվարկը դադարեցվում է հարկային տեսչության մարմնին փաստացի եկամտահարկի գումարը հայտնի դառնալու (հայտարարագիր ներկայացնելու) օրը, բայց մայիսի 1-ից ոչ ուշ: Կանխավճարների նկատմամբ հաշվարկված տույժերի գումարները վերահաշվարկման կամ վերադարձման ենթակա չեն:

8. Եթե կատարված կանխավճարների հանրագումարը պակաս է տվյալ հաշվետու տարվա փաստացի եկամտահարկի գումարից, ապա վերահաշվարկ է կատարվում միայն եկամտահարկի գծով, եւ հարկատուն պարտավոր է առաջացած տարբերությունը վճարել պետական բյուջե: Այս դեպքում կանխավճարների գծով տույժերի հաշվարկը դադարեցվում է հարկային տեսչության մարմնին փաստացի եկամտահարկի գումարը հայտնի դառնալու (հայտարարագիր ներկայացնելու) օրը: Եկամտահարկի գումարի վճարումն ուշացնելու

համար տույժերի հաշվարկը սկսվում է մայիսի 1-ից՝ եկամտահարկի գումարի չվճարված մասի նկատմամբ, »Հարկերի մասին« Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 23 հոդվածով նախատեսված չափերով:

Հոդված 30. Անվճարունակության գործընթացում գտնվող անհատ ձեռներեցների կողմից եկամտահարկի վճարման առանձնահատկությունը

Անհատ ձեռներեցների անվճարունակությունը կարգավորող օրենսդրության համաձայն հարկատուին անվճարունակ ճանաչելու մասին դատարանի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից եկամտահարկի վճարումները կասեցվում են մինչեւ պարտատերերի պահանջների բավարարման՝ օրենքով սահմանված հերթականությանը համապատասխան պետական բյուջեի պահանջները բավարարելու հերթը հասնելը:

ԳԼՈՒԽ 8.

ՏԱՐԵԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳՐՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՐԿԻ ԳՈՒՄԱՐԻ ՎՃԱՐՈՒՄԸ

Հոդված 31. Տարեկան հայտարարագրերի ներկայացման կարգը

1. Հարկ վճարող ֆիզիկական անձինք պարտավոր են իրենց բնակության (հաշվառման) վայրի հարկային մարմնին ներկայացնել իրենց տարեկան եկամուտների մասին հայտարարագիր, բացառությամբ սույն հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված դեպքերի:

2. Հայտարարագիր կարող են չներկայացնել այն հարկատուները, ովքեր հարկային տարվա ընթացքում ստացել են.

ա) բացառապես սույն օրենքի 9, 10 եւ 11 հոդվածներով սահմանված եկամուտներ.

բ) բացառապես այնպիսի եկամուտներ, որոնցից հարկը հաշվարկելու, պահելու (գանձելու) եւ բյուջե վճարելու պարտավորությունը դրված է հարկային գործակալի վրա՝ անկախ հարկային տարվա ընթացքում հարկվող եկամտի մեծությունից.

գ) ուժը կորցրել է 29.12.00.

դ) հարկային տարվա ընթացքում 250.000 դրամը չգերազանցող համախառն եկամուտ, որից հարկային գործակալի կողմից հարկի պահում չի իրականացվել.

ե) ֆիզիկական անձինք, ովքեր հարկային տարվա ընթացքում զբաղվել են բացառապես եկամտահարկին փոխարինող հաստատագրված վճարների ձեւով հարկվող գործունեության տեսակներով եւ չեն ստացել այլ՝ սույն օրենքով սահմանված հայտարարագրման ենթակա եկամուտներ:

3. Ֆիզիկական անձինք հայտարարագրում են հարկային տարվա ընթացքում ստացված բոլոր եկամուտները, բացառությամբ սույն օրենքի 9, 10 եւ 11 հոդվածներով սահմանված, ինչպես նաեւ սույն հոդվածի 2-րդ կետի »բ« ենթակետում նշված եկամուտների:

4. Անչափահաս անձանց եկամուտները հայտարարագրում են նրանց ծնողները (խնամակալները):

5. Հարկ վճարող ֆիզիկական անձինք իրենց հարկային տարվա տարեկան եկամուտների մասին հայտարարագիր ներկայացնում են հաջորդ տարվա մարտի 1-ից ոչ ուշ:

6. Մինչեւ հարկային տարին ավարտվելը գործունեությունը (եկամտի աղբյուրի) դադարեցնելու եւ Հայաստանի Հանրապետությունից մեկնելու դեպքում ֆիզիկական անձը պարտավոր է հայտարարագիրը ներկայացնել ոչ ուշ, քան՝ մեկնելուց մեկ ամիս առաջ: Հայտարարագրով հաշվարկված եկամտահարկի գումարը վճարվում է բյուջե վճարման վերջնահաշվարկը կատարելուց հետո՝ հնգօրյա ժամկետում:

7. Հայաստանի Հանրապետությունում օտարերկրյա պետությունների դիվանագիտական ներկայացուցչություններից եւ հյուպատոսական հիմնարկներից ու միջազգային միջպետական (միջկառավարական) կազմակերպություններից ֆիզիկական անձանց եկամուտներ ստանալու դեպքում, երբ եկամտի վճարման աղբյուրի մոտ միջազգային պայմանագրերի դրույթների համաձայն եկամտահարկի

պահում չի իրականացվում, տարվա ընթացքում հարկի վճարումը եւ հայտարարագրումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով:

8. Հայտարարագիր չներկայացնելը հարկ վճարողին չի ազատում սույն օրենքին եւ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրական այլ ակտերին համապատասխան հարկային պարտավորությունները կատարելուց: Հայտարարագիր ներկայացվում է բոլոր այն դեպքերում, երբ եկամուտները ստացվել են Հայաստանի Հանրապետության հարկային գործակալ չհանդիսացողներից:

9. Ֆիզիկական անձինք հայտարարագրերը ներկայացնելուց հետո` երկու ամսվա ընթացքում իրավունք ունեն ճշգրտումներ մտցնել դրանցում արտացոլված տվյալներում:

(փոփ. 29.12.00 ՀՕ-130)

Հոդված 32. Տարեկան եկամուտների հայտարարագրման եւ այդ եկամուտներից հարկի վճարման կարգը

1. Հարկատուն պարտավոր է եկամտահարկի գումարը վճարել պետական բյուջե մինչեւ տվյալ հարկային տարվան հաջորդող տարվա մայիսի 1-ը:

2. (Ուժը կորցրել է 29.12.00 ՀՕ-130):

3. Տարեկան հայտարարագրի արդյունքներով հարկատուի` բյուջե ավել վճարած հարկի գումարները ենթակա են վերադարձման »Հարկերի մասին« Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 33 հոդվածի համաձայն:

Հոդված 33. Կրկնակի հարկման բացառումը

1. Հայաստանի հարկային ռեզիդենտների` Հայաստանից դուրս ստացված եկամտի գումարը մտցվում է Հայաստանում հայտարարագրվող տարեկան եկամտի ընդհանուր գումարի մեջ եւ հաշվի է առնվում հարկի չափը որոշելիս:

2. Հայաստանում հարկային ռեզիդենտների վճարած (գանձված) եկամտահարկը պակասեցվում է հարկի այն գումարի չափով, որը նրանցից գանձվել է օտարերկրյա պետություններում` դրանց օրենսդրությանը համապատասխան, բացառությամբ այն եկամուտներից օտարերկրյա պետություններում գանձված հարկի գումարի, որը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան ենթակա է նվազեցման համախառն եկամտից: Ընդ որում, պակասեցվող (հաշվանցվող) հարկի գումարի չափը չի կարող գերազանցել օտարերկրյա պետություններում ստացված եկամտից` սույն օրենքի դրույթներին համապատասխան Հայաստանում վճարման ենթակա հարկի գումարին:

ԲԱԺԻՆ 2.

ՈՉ ՌԵԶԻԴԵՆՏԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

ԳԼՈՒԽ 9.

Ոչ ՌԵԶԻԴԵՆՏԻ ՀԱՐԿՄԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 34. Հարկվող եկամտի եւ հարկի վերջնական գումարը որոշելը

1. Հայաստանում ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց կողմից հայաստանյան աղբյուրներից ստացված եկամուտների հարկումը կատարվում է սույն օրենքով սահմանված ընդհանուր կարգով: Սույն օրենքի իմաստով` հայաստանյան աղբյուրներից ստացված եկամուտներ են համարվում`

ա) Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատանքի վարձատրությունը եւ դրան հավասարեցված այլ վճարումները.

բ) Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքացիաիրավական պայմանագրերի կատարումից ստացված եկամուտը.

գ) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ոչ ռեզիդենտի իրականացրած ձեռնարկատիրական գործունեությունից (արտադրանքի, ապրանքների իրացումից եւ ծառայությունների մատուցումից) ստացված եկամուտները.

դ) պասիվ եկամուտները:

2. Պասիվ եկամուտներ են համարվում ոչ ռեզիդենտի կողմից` իր գույքի կամ այլ ակտիվների ներդրմամբ (տրամադրմամբ), Հայաստանի Հանրապետության տարածքում բացառապես այլ անձանց գործունեությունից ստացված եկամուտները, մասնավորապես`

ա) շահաբաժինները.

բ) տոկոսները.

գ) ռոյալթիները.

դ) Հայաստանում գտնվող գույքը վարձակալության տալուց ստացված եկամուտը.

ե) Հայաստանում գտնվող գույքի եւ այլ ակտիվների օտարումից ստացված գույքի արժեքի եւ այլ ակտիվների հավելաճը.

զ) փոխադրման ծառայությունների (ֆրախտ) դիմաց ստացված եկամուտները:

Հոդված 35. Հարկվող եկամուտը որոշելը

1. Հարկման ենթակա չէ ոչ ռեզիդենտին հայաստանյան աղբյուրներից վճարվող եկամուտը` կապված արտաքին տնտեսական գործունեության հետ: Սույն օրենքի կիրառման նպատակով արտաքին տնտեսական գործունեություն է համարվում բացառապես ոչ ռեզիդենտի անունից իրականացված, նրան պատկանող ապրանքները Հայաստան ներկրելու հետ կապված (ապրանքների մաքսային փաստաթղթերի առկայության եւ տվյալ գործառնությունում միջնորդների բացակայության դեպքում) գործունեություն, որի դեպքում Հայաստանի հարկային ռեզիդենտն ապրանքների սեփականատեր է դառնում մինչեւ Հայաստանի Հանրապետության պետական սահմանը հատելը:

2. Ոչ ռեզիդենտը սույն օրենքով սահմանված դեպքերում օգտվում է համախառն եկամտից նվազեցումներ կատարելու իրավունքից:

(փոփ. 21.05.98 ՀՕ-214)

Հոդված 36. Պահված հարկի մասին տեղեկանքի տրամադրումը

Ոչ ռեզիդենտի դիմումի հիման վրա հայաստանյան աղբյուրներից պահված հարկի գումարների վերաբերյալ հարկային մարմինների կողմից տրվում է համապատասխան տեղեկանք` Հայաստանի Հանրապետության հարկային տեսչության կողմից սահմանված ձեւով եւ կարգով:

ԲԱԺԻՆ 3.

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ 10.

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 37. Տեղեկություններ ներկայացնելը

1. Կազմակերպությունները եւ անհատ ձեռնարկատերերը պարտավոր են եռամսյակը մեկ՝ հաջորդ եռամսյակի երկրորդ ամսվա 1-ից ոչ ուշ, իրենց գտնվելու (հաշվառման) վայրի հարկային մարմիններին Հայաստանի Հանրապետության հարկային տեսչության սահմանած ձեւով գրավոր տեղեկություններ ներկայացնել անցած եռամսյակում ֆիզիկական անձանց վճարված եկամտի գումարների, նրանց բնակության (հաշվառման) վայրի հասցեների եւ այդ եկամուտներից պահված եւ բյուջե փոխանցված եկամտահարկի գումարների մասին: Նշված տեղեկությունները վերահասցեագրվում են եկամուտներ ստացող ֆիզիկական անձանց բնակության (հաշվառման) վայրի հարկային մարմիններին:

2. Կազմակերպության լուծարման, անհատ ձեռնարկատերերի գործունեության դադարեցման դեպքում տեղեկությունները սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված կարգով հարկային մարմիններին ներկայացվում են հարկային գործակալի կողմից լուծարման (գործունեության դադարեցման) մասին պետական գրանցում իրականացնող մարմնին դիմում տալու օրվանից 5-օրյա ժամկետում:

3. Կազմակերպությունները եւ անհատ ձեռնարկատերերը (այդ թվում գործատուն) պարտավոր է եռամսյակը մեկ, հաջորդ եռամսյակի երկրորդ ամսի 1-ից ոչ ուշ իր գտնվելու հարկային մարմնին Հայաստանի Հանրապետության հարկային տեսչության կողմից սահմանված ձեւով ներկայացնել ամփոփ հաշվարկ անցած եռամսյակում ֆիզիկական անձանց վճարված եկամուտների, պահված եւ բյուջե փոխանցված եկամտահարկի գումարների մասին:

4. Հարկային գործակալը նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանների համար ներկայացված ամփոփ հաշվարկներում սխալներն ինքնուրույն հայտնաբերելու դեպքում կարող է հարկային տեսչության մարմիններ ներկայացնել ճշտված հաշվարկներ, որոնց հիման վրա կատարվում է այդ ժամանակաշրջանների համար հարկային պարտավորությունների վերահաշվարկ:

(փոփ. 29.12.00 ՀՕ-130, լրաց. 27.12.01 ՀՕ-287)

Հոդված 38. Սույն օրենքի խախտման համար ֆիզիկական անձանց եւ հարկային գործակալների պատասխանատվությունը

1. Սույն օրենքի խախտման համար հարկ վճարողները եւ հարկային գործակալները պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

2. Սույն օրենքի դրույթներին համաձայն՝ եկամտահարկը աղբյուրի մոտ չպահելու (չգանձելու) դեպքում հարկային պարտավորությունը (այդ թվում՝ եկամտահարկը սահմանված ժամկետներում բյուջե չվճարելու համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաշվարկված տույժերը) կրում է հարկային գործակալը:

3. Հարկային գործակալի կողմից, սույն օրենքի դրույթներին համաձայն, ֆիզիկական անձանց վճարվող եկամուտներից ժամանակին չպահված (կամ պակաս պահված) հարկի գումարները ֆիզիկական անձանցից Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կարող են պահվել ոչ ավելի, քան վերջին երեք ամսվա համար, իսկ հարկերի սահմանված չափից ավելի պահված (գանձված) գումարները հաշվանցվում են առաջիկա պահումների հաշվին կամ վերադարձվում են այդ մասին հայտնի դառնալու օրվանից մեկ ամսվա ընթացքում՝ սահմանված չափից ավելի գանձման օրվան հաջորդող երեք օրացուցային տարվա համար:

4. Սույն օրենքի 37 հոդվածի 1-ին կետի պահանջները խախտելու համար կազմակերպությունները եւ անհատ ձեռնարկատերերը վճարում են տուգանք՝ հարկային մարմիններ չներկայացրած յուրաքանչյուր տեղեկության համար 5.000 դրամի չափով:

5. Հարկային մարմին ներկայացված տարեկան եկամուտների մասին հայտարարագրում սույն օրենքով սահմանված կարգով հաշվարկված վնասն ավել ցույց տալու դեպքում անհատ ձեռնարկատիրոջից գանձվում է տուգանք` ավել ցույց տրված վնասի 20 տոկոսի չափով:

(փոփ. 29.12.00 ՀՕ-130, լրաց. 27.12.01 ՀՕ-287)

Հոդված 39. Օրենքի կիրառման վերաբերյալ գերատեսչական նորմատիվ ակտերը

Սույն օրենքի կիրառման վերաբերյալ գերատեսչական նորմատիվ ակտերն ընդունում է Հայաստանի Հանրապետության հարկային տեսչությունը` համաձայնեցնելով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության հետ:

Հոդված 40. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

Սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած ճանաչել »Եկամտահարկի մասին« Հայաստանի Հանրապետության 1995 թվականի փետրվարի 8-ի օրենքը` հետագա փոփոխություններով եւ լրացումներով հանդերձ:

30 դեկտեմբերի 1997 թ.
ՀՕ-183

05.05.1998 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին

06.07.1998 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածում լրացում կատարելու մասին

14.10.1998 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 41-րդ հոդվածում փոփոխություն կատարելու մասին

06.07.2000 «Հաստատագրված վճարների մասին» եւ «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքներում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին

11.09.2000 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին

13.09.2000 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածում լրացում կատարելու մասին

06.11.2000 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում եւ փոփոխություն կատարելու մասին

26.12.2000 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին

26.06.2001 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություն եւ լրացումներ կատարելու մասին

14.12.2001 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին

11.12.2002 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին

25.12.2003 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին

24.11.2004 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին

08.07.2005 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին

11.11.2005 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ եւ լրացում կատարելու մասին

11.11.2005 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություն եւ լրացում կատարելու մասին

01.06.2006 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին

07.07.2006 «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ եւ լրացում կատարելու մասին